

Štenci" izhaja vsaki
paz, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Naročnina velja za Av-
strijo: za celo leto
3 kron, za pol in četr-
tina razmerno; za Ogr-
sko 4 K 50 vin, za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 5 kron, za
Ameriko pa 6 kron;
za drugo inozemstvo se
računa naročnino z ozi-
rom na visokost pošt-
ne. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
list. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
slopje št. 3.

Slava Tabi, ki si nas kmetje ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) je
za celo stran K 64, za
1/2 strani K 32, za 1/4
strani K 16, za 1/8
strani K 8, za 1/16
strani K 4, za 1/32
strani K 2, za 1/64
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža.

Štev. 21.

V Ptuj v nedeljo dne 23. maja 1909.

X. letnik.

Le naprej!

Klerikalno časopisje vriska od veselja, ka-
ker da bi doseglo bogve kako lepe uspehe. In
vendar je vse to le prazna pena, le navidezni
uspehi. Zmaga klerikalne stranke ni dokaz njene
moči. Ona je le dokaz, da je še večina našega
polstva v duševnem jerobstvu. Klerikalna
zmaga ni častna, kajti s tako velikanskim apar-
atom zmagati pač ni težava. Pomisliti se mora,
da imajo klerikalci v vsaki fari po enega ali
dva agitatorja. Pomisliti se mora, da ti agita-
torji zlorablajo cerkev in da se jih za tam izu-
stene lazi ne more na odgovornost klicati. Kle-
rikalci so torej zmagali nad nasprotnikom, ki
ma že vnaprej zvezane roke.

Te zmage se klerikalci veselijo. In zopet
poljijo svoje geslo: Herr, lass es Dummheit
wegen übers Land, dann bleibt die Macht in
unserer Hand...

Mi klerikalcem to veselje privoščimo. Čas
prijaja, ko se bode tudi njih nadvlada podrla v
osnove. Vsaka knjiga, vsak časnik, vsak spis,
vsaka šola deluje tiho a neumorno na uničenje
klerikalne vlade. Ljudje pričenjajo čitati in mi-
sliti. Oni pričenjajo uvidevati svojo lastno bera-
čijo in čutijo, da je te revščine tisti kriv, ka-
rni jih je doslej vladal ter v neumnosti obdr-
ževal. Kmetjsko ljudstvo ni slabo, le zanemar-
jeno je! Ali polagoma bode vrglo to nemarnost
od sebe in odprlo oči, — gorje klerikalcem v
tem času kmetjskega spoznanja!

Kmet je konzervativen; on se drži starega.
Ali kadar izpozna potrebo novega, takrat se tega
oprime in nobena sila sveta mu to ne more za-
brani. Tako se bode oprijel kmet tudi napred-
nega mišljenja. In pod zastavo napredka bode
brazdal od zmage do zmage...

Res je: spodnjestajerski kmetje ostanejo v
deželnem zboru brez pravega zastopnika. Godilo
se jim bode vedno slabše. Medu jim bodejo ma-
nili okoli ust, ali nobene obljube ne bodejo

klerikalni poslanci izpolnili. Pa vendar ne smemo
obupati. Čim slabše se kmetu godi, tempreje se
bode k samopomoči prebudi. Pri teh volitvah
še kmetje niso hoteli izpoznati prepotrebnega
klica: „Kmet za kmeta“! Ali čas bode prišel,
ko bodejo ta klic razumeli.

Mi pristajši „Stajerci“ stranke, ki zdru-
žujemo vse, kar je med našimi kmeti resnično
naprednega, ne tarmamo in ne jokamo zaradi
izida teh žalostnih volitev. Doprinesli smo dok-
kaz, da smo gospodarska stranka, s katero treba
računati. V vseh pomembnejših občinah imamo
svoje zastopnike in prijatelje.

In na te prijatelje se ob končanih volitvah
obračamo. Hvala vam, vrli somišljeniki, za ves
trud, ki ste ga imeli v službi svete kmetjske
stvari! Ali naše delo s tem še ni dokončano.
Nasprotno: zdaj je treba z delom pričeti. Raz-
širjamo napredno mišljenje! Vsaka beseda mora
pasti na plodono tla. Iz te zemlje bode po-
lagoma vzklilo seme prostega prepričanja. Tako
bode stopil spodnjestajerski kmet v eno vrsto
k svojimi tovariši v drugih deželah. In z železno
svojo kmetjsko voljo vstvaril si bode boljše bo-
dočnost.

Ali smo premagani? Ne, nikdar ne! Zato
pa naprej in naprej in zopet naprej!

Volitve v deželni zbor.

Volitve so za nas končane. Izid je seveda
takšen, kakor je bil za današnje čase pričako-
vati. Zmagali so namreč najzagriženejši kmetjski
svoražniki, prvaški klerikalci. To pač ni dru-
gače mogoče v deželi, v kateri se zlorablja spo-
vednice in prižnice v politične namene, v kateri
se zabrani človeku odvzeti in zadne tolažbe vere,
ako voli napredno, v kateri se celo razdira dru-
žinsko srečo zaradi volitev... Naš kmet je še
vedno v politiki preveč lahkomišel. Njemu je
politika in volitev še vedno igrara, s katero naj
se drugi stanovi igrajo. On še vedno misli, da

nima drugega namena, nego delati in plačevati.
Pozabi pa ta vbogi zapeljani kmet, da se mu
ravno zaradi te lahkomišelnosti tako slabo godi
in da bode toliko časa berač ostal, kolikor časa
bode pustil druge stanove za-se skrbeti.

Klerikalci so torej zmagali. Častna ta zmaga
zanje seveda ni. Res je namreč in nepobitno
dejstvo, da so zmagali klerikalci le z neverjetnim
terorizmom in nasiljem. Malo je prižnic po
spodnjem Stajerskem, raz katerih bi se te dni
slišalo božjo besedo razlagati in ne politično
bevskanje, politično hujskanje. Malo je duhovni-
kov, ki bi v teh volilnih dneh ne pozabili svoj
zvišeni poklic in se raje postavljali kot politični
agitatorji. Tako ni čuda, da je poštena kmetjska
stvar podlegla in da je zopet klerikalna tema
zmagala. Porabili bi lahko celi list, ko bi ho-
teli le poglobitve agitatorje v duhovniški suknji
popisati. Omenili bomo zato le posebno važne
grde slučaje. Ljudstvo si bode že samo napra-
vilo sodbo in bode polagoma izprevidilo, kdo je
kriv, da vera peša...

Agitacija je bila velikanska. Vse vasi, vse
hiše, koč, kozolci, obmenji kamenji, telegrafni
drogi, drevje, so bili preplepljeni z raznimi pla-
kati. Na cestah so ležali letaki raznih strank
kakor listje. Take hude agitacije menda še ni-
kdar ni bilo. Našim nasprotnikom je morala se-
veda tudi volilna sleparija, navadni volilni švin-
del pomagati. S poštenimi sredstvi bi ti ljudje
itak nikdar ne zmagali. Tako se nam poroča iz
raznih krajev, da so občinski slugi raznašali že
popisane glasovnice. Več takih slučajev se nam
je naznanilo in oddali jih bomo pristojni sod-
nji. Tudi se je volilce podkupovalo, s pijačo in
jestvino k volitvi sililo. Ako moža ni bilo doma,
nagovarjalo se je ženo. Listke se je izmenjavalo.
Uradniki posojilnice so grozili ljudem, da jim
odpovejo posojilo, ako ne volijo prvaške kandi-
date. Napredne glasovnice so prvaški volilni ko-
misarji ednostavno razveljavili itd. itd. Na ta

Kmetica: Malo huda je ta grevenga, gospod
pa res mora biti?

Spovednik: Res, res, to je zapovedal sveti
Janez.

Kmetica: Pa sveti Janez je tudi volil Fiksbiška?
Spovednik: Volil ga ni, ker takrat Fiksbiška
še ni bilo. Ali ko bi že bil, bi ga pa gotovo volil.

Kmetica: No, bom že naredila —
Spovednik: Amen.

Vrata se zaprejo in ženska koraka vesela proti
domu. Kmalu potem se začuje iz njene koč ropot gor-
kih klobut. Ali ona ne odneha iz čez par dni voli kmet
klerikalca Fiksbiška.

Pred volilno komisijo. Ob mizi stoji v
beli rjuhi zaviti duh.

Župan: Kdo si ti?

Duh: Nikdo.

Župan: To je neumnost. Kdo si, te vprašam?

Duh: Nikdo, ker sem že pred 3 leti umrl. Do-
kler sem živel, bil sem kočar Matjaž.

Župan: On, vidiš, zdaj je dobro. Torej zapiši-
mo: kočar Matjaž voli... Kje imaš glasovnico in kaj
je zapisano na nje?

Duh: Nič, mi mrtvi ne moremo pisati.

Župan: Bom pa jaz zate napisal Fiksbiška, kajti
za klerikalce smejo tudi mrtvi voliti.

Volilni kinematograf.

Spisal Tebničar.

Na shodu. Zbranih je precej pastirjev; neka-
rim gleda še srajčka izza hlač; dvoje tretjeradic sedi
v ozadiju; nadalje je prišlo par zaspanih kmetov in mla-
dečisko društvo „Hecjehec“.

Predsednik shoda: Slavni zbor, dober dan!

Vsi: Bogdaj, očka!

Predsednik: Zdaj se prične shod. Vsakdo
ima prosto besedo; ali kdor bode kaj rekel, tega
prejemo in vržemo vun. Govoril bode naš priljubljeni hof-
rat Škrnecelj.

Vsi: Živio, živio!

Hofrat Škrnecelj: Jaz sem velik gospod
in zato nosim kot svoje znamenje brinjevo vejo. Kar
sede okoli sebe, to sem vse jaz naredil. Zadnjič je
vrgla Jakecova svinja sedem mladih. Ko bi mene ne
bilo, vrgla bi jih samo pet. Tomaž je imel na svojem
grmovju vse polno gosonic. Ko bi mene ne bilo in ko
bi jih ne požgal, požrle bi mu vso listje. Liza je poro-
čila; tega sicer nisem jaz kriv; ali ko bi mene ne bilo,
dobila bi trojčje in to je slabo za prazno hišo. Ko bi
mene ne bilo, tekla bi Drava iz Ormoža proti Ptuj.

Vsi: Živio, živio!

Hofrat: Jaz sem Škrnecelj vseh Škrneceljnov in
slo mene za poslanca izvolite, potem dobite vsak en
groš od mojih dijet.

Vsi ploskajo in vpijejo „živio“. Društvo „Hecjehec“
zapoje lepo pesem „Pa mi ga žingamo.“

Shod se razide. Hofrat Škrnecelj pa se odpelje v
kočiji komercialnega svetnika Dakselna. Za njim pa te-
čejo pastiji in srajčka jim frtota izza hlač.

V spovednici. Pobožno kleči tam starejša
kmetica in pripoveduje svoje grehe.

Spovednik: Dobro, dobro, vse grehe vam od-
pustim.

Kmetica: Ja gospod, še nekaj, sosedu sem
drva kradla.

Spovednik: Nič ne dene, samo nekaj —

Kmetica: Pa moje teto sem za par stotakov
ogoljufala —

Spovednik: Kaj to, vse to ti odpustim. Ali
tvoj mož mora našega kandidata voliti.

Kmetica: Kaj pa je to, kandidat in volitev?

Spovednik: Neumnica, tvoj mož je dobil
cegelc in na ta ceglec mora napisati ime „Fiksbiška“.

Kajti Fiksbiška bo v deželnem zboru našo vero branil.

Kmetica: Kaj pa, če me naš nabunk in noče
ubogati?

Spovednik: Potem ga več ne poglej in —
saj veš, ko bi hotel kaj od tebe, saj veš, hmhm, ko bi
tisto hotel, pa ga naženi proč in reči, da z brezvercom
nočeš nič opraviti imeti.

način je bila klerikalna zmaga seveda lahka. Ali nepoštena, krivična je taka zmaga!

Mi smo z volitvijo zadovoljni. Kajti glasovi, ki so bili za naše kandidate oddani, to so poštene glasovi poštenih kmetov, to so glasovi samostojnih mož in ne „stimviha“. In mi vemo zdaj, da imamo v vseh pomembnejših občinah svoje pristaje, kateri so vedno pripravljeni, nastopati za nas in za kmetstvo stvar.

Izid volitev.

Ko zaključimo to številko (četrtek opoldne) nam izid volitev še ni popolnoma znan, ker se številke iz posameznih občin še ni vpsalo. Toliko pa je gotovo, da so klerikalni kandidati v vseh okrajih zmagali. Le v ptujsko-ormožkem okraju še ni izid znan; na eni strani se govori, da sta tudi tukaj klerikalna kandidata zmagala. Drugi pa pravijo, da pride do ožje volitve s Plojevci. V naslednem podamo poročila, v koliko smo jih doslej dobili.

I. Okraja Ptuj-Ormož.

Sv. Janž dr. p.: Ornig 12, Visenjak 16, Kolarič 3, Ploj 2, Meško 25, Ozmec 22.

Lihtenec: Ornig 5, Visenjak 4, Ploj 2, Kolarič 2.

Zg. Pristava: Ornig 16, Visenjak 15, Ploj 2, Ozmec 1.

Karčovina p. Ptuj: Ornig 13, Visenjak 5, Ploj 22, Kolarič 13, Meško 11, Ozmec 12.

Ragovnica: Ornig 5, Visenjak 4, Ozmec 32, Meško 29, Kolarič 5.

Juvance: Ornig 6, Visenjak 6, Ozmec 10, Meško 10.

Sv. Lovrenc dr. p. Ornig 8, Ozmec 104, Meško 98, Ploj 7, Kolarič 3.

Velika Nedelja: Ornig 3, Visenjak 4, Ploj 21, Kolarič 22, Ozmec 10.

Janževce: Ornig 5, Visenjak 5, Ozmec 22, Meško 22.

Pušendorf: Ornig 5, Visenjak 3, Kolarič 12, Ozmec 3, Ploj 10.

Hardek: Ornig 4, Visenjak 4, Ploj 7, Meško 10, Ozmec 10, Kolarič 7.

Sv. Marjeta: Ploj 23, Kolarič 20, Meško 8, Ozmec.

Obrež: Ornig 2, Visenjak 2, Ploj 43, Kolarič 43, Meško 12, Ozmec 12.

Več iz tega okraja doslej še ne vemo. Prihodnjič poročamo natanko.

II. Okraji Slov. Gradec, Šoštanj in Marenberg.

Dobili so: Klerikalec dr. Verstovšek 955, liberalalec dr. Božič 397 in naš kandidat Kalisch-nig 236 glasov. Verstovšek je torej izvoljen.

Vuzenica okol.: Kalisch-nig 24, dr. Božič 49, dr. Verstovšek 4.

Meža: Kalisch-nig 8, dr. Božič 20, dr. Verstovšek 17.

III. Okraji Maribor, Sv. Lenart, Zg. Radgona, Ljutomer.

Izvoljena sta klerikalca Roškar in Robič.

Slemen: Senekowitsch 12, Koser 12, Robič 3, Roškar 3.

Cirknica: Senekowitsch 9, Koser 4, Robitsch 15, Roškar 10.

Platsch: Senekowitsch 3, Koser 7, Robič 7, Roškar 3.

Črešnjovce: Senekowitsch 14, Koser 13, Robič 8, Roškar 7.

Orehovce: Senekowitsch 16, Koser 15, Robič 5, Roškar 4.

Račje: Senekowitsch 25, Koser 26, Robič 16, Roškar 12.

Suletal: Senekowitsch 2, Koser 17, Robič 19, Roškar 3.

Vičаницe: Senekowitsch 9, Koser 8, Robič 2, Roškar 1.

Št. Ilj: Senekowitsch 8, Koser 6, Robič 42, Roškar 48.

Vinterovci: Senekowitsch 22, Koser 23, Robič 10, Roškar 9.

Zg. sv. Kungota: Senekowitsch 2, Koser 25, Robič 33, Roškar 7.

Wurz: Senekowitsch 10, Koser 10, Robič 23, Roškar 22.

Zg. Hoče: Senekowitsch 21, Koser 19, Roškar 1.

Zg. Hoče: Senekowitsch 12, Koser 11, Roškar 1.

Tresternic: Senekowitsch 13, Koser 5, Robič 9, Roškar 3.

Sp. Gasterija: Senekowitsch 14, Koser 15, Robič 11, Roškar 12.

Tezen: Senekowitsch 19, Koser 18, Robič 3, Roškar 3.

Ploderberg: Senekowitsch 17, Koser 29, Roškar 10.

Rosvajn: Senekowitsch 19, Koser 20, Robič 1, Roškar 2.

(Nadaljna poročila prihodnjič.)

IV. Okraja Slov. Bistrica-Konjice.

Naprednjak Kresnik je dobil 454, klerikalec Novak pa 1190 glasov. Torej je Novak izvoljen. (Posamezna poročila prihodnjič.)

V. Okraja Brežice-Sevnica.

Klerikalec dr. Jankovič izvoljen z 1206 glasovi. Liberalni Malus je dobil 476 glasov.

VI. Okraja Šmarje-Rogatec.

Izvoljen je klerikalec Vrečko z 931 glasov. Kandidat „narodne stranke“ Berlisg je dobil 412 glasov.

VII. Okraja Celje-Laško.

Izvoljena sta dr. Benkovič in Terjav (2.560 in 2.658 glasov). Kandidata „narodne stranke“ Goričan in dr. Karba sta dobila le 1.100 in 936 glasov.

To so dosedanja poročila. Vsa druga objavimo prihodnjič. Klerikalci so torej na celi črti zmagali.

Pozor, volilci! V ptujsko-ormožkem okraju zamore priti do ožje volitve med klerikalci in Plojevci. Mi se ne moremo ogrevati za nobeno teh dveh strank, ker sta obe kmetu enako škodljivi. Zato opozarjamo svoje pristaje, da naj na dan ožje volitve doma ostanejo ali pa prazne glasovnice oddajo. Noben naprednjak naj ne voli ne Ozmeca in ne Ploja!

Somišljeniki! Naznanite nam vsak slučaj volilne sleparije, vplivanja na volilce, podkupovanja volilcev, groženja ali pretenja, izpolnjenja glasovnic brez vednosti volilcev, napak v volilni komisiji, napačnega postopanja volilnih komisarjev itd. Naznanite nam to natanko in s potrebnimi pričami, da celo stvar sodnji izročimo. Nasilstva mora biti enkrat konec! — Uredništvo „Štajerca“.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Zahvala.

Vsem cenjenim kmetiskim volilcem, ki so dne 17. maja nevstrašeno in brez ozira na nasprotniški pritisk oddali svoje glasove za nas ter skušali na ta način pošteti kmetški stvari do zmage pomagati, izrekamo na tem mestu naj toplejšo zahvalo za njih zaupanje in trud. Upamo, da bodejo ti možje i z naprej držali svojo kmetstvo zavest in svoje napredno prepričanje. Tako bomo enkrat gotovo zmagali, kajti — bodočnost je kmetova. Še enkrat hvala in prijateljske kmetške pozdrave!

Kmet za kmeta!

Jožef Ornig

veleposestnik v Ptaju.

Franc Senekowitsch

posestnik v Leitersburgu.

Ludovik Kresnik

posestnik v Črešnjevcu.

Johan Visenjak

posestnik v Slomih.

Dominik Koser

veleposestnik v Sp. Gasteraju.

Anton Kalisch-nig

posestnik v Breznu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sevnica ob Savi. Dragi „Štajerc“, dolgo že nisem čital nobenega dopisa iz našega okraja. Sedaj sem primoran omeniti politiko našega dušnega pastirja sevniske fare. Imeli smo 7. maja 1909. deželnozborske volitve 3. razreda. Slučajno sem prišel skozi trg, videl sem sredi trga gručo zbranega kmeta. Mislim sem si, da so vsi medvedu in ga ogledujejo; ali čisti Božje, spoznal sem dušnega pastirja župnika, ki je agitiral za farsko stranko. V imenu postave Vas prosimo, g. župnik, nehaite politizirati, če hočete ostati dalj časa v naši fari. Šele pred par leti pridevši v našo farno že ne poznate vse svoje ovčice ali kaj; ne brigate se za svoje ovčice, se boljše za politiko, ki Vam veče hasne. Pravite da podpirate kmeta in v resnici ga podpirate na beraško palico. Ako bi se ravnali po naukih Kristusovih, bi se ne vtikali v politične zadeve in ne agitirali po trgu v bogemu kmetu, ki ima polno hišo otrok in revščine, bi računali pogrebe po štolninskih postavah pa ne kolikor potrebujete. Ako je treba naznanim z imenom, koliko ste računili. Torej Vas prosim, pustite politiko v miru in ne dajte plakate na cerkev popati. Cerkev je za božjo čast in za molitev, ne pa za agitacijo. Dosti je za danes, drugi kaj več. Opazovalec.

Sv. Peter m. s. (Bindžer kramar, kot agitator klerikalne stranke in prijatelj g. Gomilšeka). Kdor je prišel sedaj v to prijazno vasičo, Sv. Peter se ni mogel zadosti razgrajati nad nesramnim delovanjem Gomilšeka in njegovega prijatelja Gašparjevega Šimeka; kakor znajo ti vero zlorabljati, kadar se gre za njihov žep je kar čuda. Ta Gašparjev Šimek je hodil od hiše do hiše ter jim vsiljeval Piška, češ ta je krščanski mož, kajti kateri bode volil družega, bode Kristuza zatajil. Čudno, čudno, nad vse čudno, da je Šimek tako veren postal, a dejanski pa vendar ne kaže tako. Vsi verni in pobožni kristjani zabahajo prav pridno v hišo božjo, a Gašperčka pa vidimo le redko kdaj. Grozil je tudi, da store vsi oni smrtni greh, ki ne volijo Piška. Ti ubogi reveži na duši. Ali si se tako malo veronauka učil, da še ne veš kaj je smrtni greh? Študiraj raji kake grehe si takrat delal ko si podobno Kristusa iz križa vlekel in pravil; da hudiča v peč zapiraš, kakšen greh je le bil takrat ko si pravil da hudiča pišeš po denar; in takrat, ko si piščance klal pa si kričal po vasi da si nedolžno kri prelil. Študiraj torej pridno svoje grehe, potem še le druge; kajti pregovor pravi: Pometaj prvo pred svojim pragom, potem še le pred drugim.

Radinci. Sprejeli smo ta-le „popravek“ po znanem § 19. in ga objavimo: „Slavno uredništvo! Opiraje se na § 19 tiskovnega zakona, zahtevam podpisani, da sprejmete v prih. šte. Vašega lista ta-le popravke: Ni res, da sem od očeta prevzel posestvo brez dolgov in da je zdaj zemljiška knjiga zamazana; res je marveč, da sem imel vsled prevzetja izplačati znatno doto in res je, da sedaj na prevzetih posestvih, kakor na pozneje prikupljenih posestvih, zemljiška knjiga niti za en vinar ni zamazana. Z odličnim spoštovanjem Jakob Zemljčič.“ — Na prej ima besedo naš dopisnik!

Politični pregled.

Kmetje, varujte svojo živinorejo! Vlada že deluje na tihem, da bi si pridobila večino za pogodbo, ki jo je sklenila z rumunsko vlado. Skušala bode par kmetških poslancev na svojo stran pridobiti. Kajti ko bi vsi od kmetov izvoljeni poslanci svojo dolžnost storili, bi bila taka nam škodljiva pogodba nemogoča. Kmetje molajte torej od svojih poslancev zahtevati, da ostanejo trdni. Vlada gre sicer prav previdno naprej. Doslej je dovolila rumunski državi za leta 1909 do 1917 uvoz zaklane živine in sicer 349.000 komadov govede, 810.000 komadov prašičov in 900.000 komadov ovc na leto. Že to je velikansko število. Ali mi vemo, da se bode to število vedno bolj zvišalo. Mi vemo, da je ta pogodba še slabša nego ona s srbsko vlado. Ako se sprejme v državnem zboru rumunsko pogodbo, potem se bode predložilo tudi še enake pogodbe s Srbijo in Bulgarijo. Zato zahtevamo, da se v državnem zboru o vseh treh pogodbah naenkrat obravnava. Nasprotniki kmetov trdijo, da se bode s temi nesrečnimi pogodbami poma-